HIILEN SIDONTA.

Hiilensidonta ry:n lausunto 9.2.2023

Suomen kantaan EU:n hiilenpoistumien asetusehdotukseen

Kiitämme mahdollisuudesta lausua Suomen kannan muodostamiseen EU:n hiilenpoistumien sertifioinnin asetusehdotukseen ja tuomme esille seuraavaa:

Hiilensidonta ry pitää ehdotusta EU:n hiilenpoistumien sertifioinnin asetuksesta pääkohdiltaan kannatettavana ja katsoo sen toteutuessaan edistävän Euroopan vapaaehtoismarkkinoiden toimivuutta. Hiilensidonta ry korostaa lausunnossaan kaksoislaskennan ratkaisemisen tärkeyttä.

Pääkohdat:

1. EU:n hiilenpoistumien asetus on pääkohdiltaan kannatettava. Hiilensidonta ry katsoo sen toteutuessaan edistävän vapaaehtoisia ilmastotekoja ja EU:n hiilenpoistomarkkinoiden kehitystä.
2. Kaksoislaskentaongelma on vapaaehtoisien ilmastotekojen markkinoiden kehittymisen kannalta tärkein kysymys ja sen ratkaisu vaatii aktiivista säädäntötyötä. Kyseinen esitys antaa jatkotyölle pohjan.
3. Kansallisen rekisterin perustaminen kaksoislaskennan ehkäisemiseksi olisi Suomen ilmastotyölle merkittävä askel eteenpäin.

EU:n hiilenpoistumien asetus edistää vapaaehtoisia ilmastotekoja ja EU:n markkinoiden kehitystä

Vapaaehtoisilla ilmastoteoilla on erityinen merkitys Suomen kaltaisen metsäisen maan elinkeinoelämälle, metsänomistajille ja yrityksille, jotka haluavat saavuttaa hiilineutraalisuuden kotimaisilla hiilinieluilla sekä metsään liittyvien suomalaisten innovaatioiden syntymisen.

Kotimaisia hiilensidontaan erikoistuneita yrityksiä on lukuisia, joista Hiilensidonta ry edustaa 12 yritystä. Vapaaehtoisilla ilmastoteoilla on Suomessa markkinat, joilla tuotetaan uusia ilmastoyksiköitä yksityisen pääoman turvin. Kysynnän globaali trendi on kasvava, mikä ilmentää selvästi kasvavaa kiinnostusta ja halua ilmastotekoihin ja erityisesti hiilinielujen (hiilenpoistojen) kasvattamiseen yksityisellä pääomalla valtiontukien sijaan.

Kokemuksemme mukaan markkinoiden vakaus on erityisen tärkeää yhteisöjen hiilineutraalisuustavoitteen asettamiseksi. Mikäli yhteisöt eivät näe realistisena mahdollisuutena kompensoida vielä päästövähennysten jälkeen jääviä päästöjään vapaaehtoismarkkinoiden hiilikrediteillä, ne eivät liioin halua asettaa hiilineutraalisuustavoiteita.

Lisäksi ala on testannut ‘mukana ilmastotalkoissa’ -sertifikaattia eli ns. kansallista ilmastotukiväittämää, jota on esitetty vaihtoehtona kumoutumisväittämälle. ko. sertifikaatille ei ole kysyntää kotimaaassa ja kyseinen tuote koetaan ostajakunnassa enemmän hyväntekeväisyytenä kuin mahdollisuutena täyttää oma hiilineutraalisuustavoite. Sertifikaatilla ei liioin ole kysyntää globaalilla markkinoilla sen paikallisuuden sekä markkinoiden vaatimusten vuoksi.

Komission asetusesityksen tarkoitus luoda yhteismarkkinat sertifioiduille hiilenpoistumille on puutteellisesti valmisteltu, sillä sen suhdetta Lissabonin sopimuksen tavaroiden ja palveluiden vapaan liikkuvuuden takaaviin kohtiin ei ole käsitelty. Tämän lisäksi U-kirjeen valmistelussa ole huomioitu Suomen perustuslain elinkeinonharjoittamisen vapauden tai omaisuuden suojan perusoikeusnäkökulmia.

Näemme EU:n hiilenpoistumien asetusehdotuksen merkittävänä alan kehitykselle: se tuo selvyyttä epäselvyyteen ja ottaa tärkeän, mutta vielä riittämättömän askeleen oikeaan suuntaan, koska se ei ratkaise tärkeintä ongelmaa, kaksoislaskentaa ja tavaroiden ja palveluiden vapaata liikkuvuutta.

Ratkaisua kaksoislaskentaan on työstettävä aktiivisesti

Kaksoislaskennan ongelma on ratkaistava Suomessa alan elinkeinotoiminnan turvaamiseksi, kotimaisten markkinoiden edistämiseksi sekä mahdollisuutena osallistua ilmastonmuutoksen torjuntaan yksityisen pääoman turvin.

Maa- ja metsätalous- sekä ympäristöministeriön selvityksen *Vapaaehtoisiin päästökompensaatioihin liittyvät erityiskysymyksistä 9/2022* mukaan keinona kaksoislaskennan välttämisestä kansallisilla vapaaehtoismarkkinoilla pidetään kansallisten mukautusten tekemistä EU-lainsäädännössä.

Katsomme, että Suomen sisällä tapahtuviin hiilensidonnan toimiin tulisi tehdä kansallinen linjaus ja peräänkuulutamme asian aktiivista työstämistä.

→ EU:n hiilenpoistumien asetusehdotukseen tulisi säätää mahdollisuus kansalliselle mukautukselle.

Kansallisen rekisterin perustaminen

Vapaaehtoisten ilmastotekomarkkinoiden kaksoislaskennan välttämisen työkaluksi tulisi rakentaa kansallinen rekisteri.

Selvityksemme mukaan Suomessa on teknistä ja operatiivista osaamista ja toimijoita, jotka voivat toteuttaa rekisterin.

→ Suomen tulisi olla edelläkävijä ja vapaaehtoismarkkinoiden kansallisen rekisterin pilottimaa ja tarjota aktiivisesti esimerkkiä EU-rekisterille.

Hiilensidonta ry

Matti Toivonen
Puheenjohtaja

Kimmo Collander
Pääsihteeri